

Предплата
платна в Чернівцях
випосить:

на цілий рік	5 зр. — кр.
" пів року	2 " 50 "
" чверть року	1 " 25 "

для заграниці 5 рублів або
12 франків

Поодинокі числа по 12 кр.
в книгарні Г. Пардінього
в Чернівцях, ринок ч. 10 і
в бюрі газет Л. Горювіца,
ул. головна ч. 17.

БУКОВИНА.

Виходить що тижня в п'ятницю.

Редакция і Адміністрація „Буковини“ знаходяться в Чернівцях (улиця Петровича, ч. 2.), куда всі дописи адресувати належить. — Бюро редакції отворене щодня від 6.—8. години вечером.

Оповідення і прилоги обчислюють ся по найдешевших цінах.

Ч. 13.

Чернівці, дня 27-го марта (лат. 8-го цвітня) 1892.

Рочник VIII.

По виборах.

Вибори послів до буковинського сойму з виборчих округів сільських громад вже покінчені.

По довгих заходах і тяжкій борбі здобули Русини одного посла більше, і то: із садагурского виборчого округу, де до тепер панував звісний бр. Мустяца.

Сей малий здобуток мусить кожний світлий патріот повитати яко вірадный факт, бо-ж сей факт свідчить безперечно найлучше о тім, що буковинська Русь поступає в перед в розвою свого політичного життя. Але все-ж таки годі ще сказати, що при сих виборах пошановано права буковинських Русинів, або бодай не заподіяно Русинам разячої кривди. Противно, на превелику шкоду буковинських Русинів, ба навіть на шкоду природного мирного розвою нашого краю і на шкоду нашої держави, укорочено і при сих виборах в разячий спосіб права буковинських Русинів, бо накинено в чисто руських виборчих округах: Вижиця-Путилів і Станівці на заступників чужих людей, що цілком не завдавали собі праці, пізнати теперішній стан нашого народу, пізнати его природні прикмети, пізнати его добрі і злі сторони; накинено в тих чисто руських виборчих округах нашим селянам на заступників таких людей, що до тепер не завдавали і певно дальше не завдадуть собі праці, щоби пізнати природні способи, якими можна би здвигнути наш всіма занедбаний і уносліджений нарід; накинено в тих чисто руських округах нашим селянам на заступників таких

людей, що не мають ні відповідного знани, ні доброї і щирої волі до того, щоби застановити ся над способами, якими би можна бодай приблизити сей наш бідний нарід до того стану, щоби і він міг користати з запоручених конституцією прав і тим способом зрівнати ся з другими щасливішими народами нашої держави. А що ще гірше, накинено в тих чисто руських округах виборчих нашим селянам таких послів, що яко дідичі мають свої кастові інтереса, котрі противні інтересам наших селян, для того то сі послі і при найліпшій волі не будуть могли совістно заступати справи виключно селянські своїх виборчих округів, та для того і не зможуть відповісти переважним посольським обовязкам взглядом своїх виборців.

Ми вже не раз заявили на сім місці цілому світові переконання і засади наших світлих патріотів, котрим ми яко їх орган служимо; ми вже не раз сказали на сім місці, що світлі наші патріоти, яко природні заступники свого руського народу, не є ворогами других народів, не є ворогами ні Волохів, ні Поляків, та цілком не бажать обмежати приналежні другим народам права, а противно на підставі справедливої конституційної засади: „рівне право для всіх“ — старають ся придбати для свого народу лише те, що ему після божих і людських прав належить ся.

Тільки справедливе і совісне поступоване тих чинників, що кермують долею народів, одже тільки справедлива і совісна праця правительства і заступників народів зможе в мирний спосіб, без проливу крови і завзятої боротьби, спро-

вадити для всіх народів пожадане справедливе мирне суспільне пожитє, зможе спровадити справедливі суспільні порядки, зможе спровадити пожаданий загальний добробит, пожаданий суспільний лад, яким тішити ся вже від давного часу межи всіма державами безперечно найщасливіша Швайцарія.

Поки правительства і більшість народних заступників буде як до тепер опирати ся на застарілих, в новійшій світі вже пережатих засадах упривіліжованих станів, поки чоловік буде після тих застарілих засад починати ся від баронів і графів, а велика маса народів вважати ся буде лише яко потрібний інвентар панських послугачів, або яко бездушна худоба, котру в разі потреби можна сміло повести на поживу армат і багнетів, доти справедливість позістане лише чистою фразою, доти неможливі будуть справедливі суспільні порядки, доти неможливе буде щасливе суспільне пожитє, доти позістануть всі сойми і другі парламенти лише публичними аренами для попису голословними фразами, дорогою забавою для зарозумілих мудрагелів, збором самолюбних інтригантів, доти буде марно пропадати, або лучше сказати, піде в болото більша часть людської праці, більша часть мольного людського поту, більша часть дорогої людської крови.

Найбільша провинна спадає в тім згляді на правительства, котрих оплачують і піддержують своїм потом і своєю кровію всі горожани для загального добра цілої держави, а не тільки для вигідного, безчинного життя упривіліжованих клас. Для того то повинно правительство стояти по над

СНИ.

Гість.

Якось я був дуже щасливий. На серці в мене було весело, легко та ясно, як тихого погожого літнього дня. Солодке почутє істинни розливалось по всьому тілу, немов та живуща цілюща вода. Щастє світило ся в очах, брєніло в голосі, відбивало ся в кожному рухові.

Я сміяв ся щиро, радісно; усе мене тішило: і чудовий травневий день, і яра зелен садка, і далекий сьнів, що долітав з поля, і брєнькіт коси на близькій сіножаті.

Настав вечір, але щастє не кидало мене, а тільки ніби набрало більше поезії, тонкости й легкости. Я відчинив вікно з свого покою в садок. І до мене заглянуло темне тілля каштана, а пахощі жасмина, що ріс під вікном, легким струмком ринули до покою. У садку тьохкав соловейко. Його сьнів чарівний так і брєнів, так і лунав чистим щастєм, патхненем небесним. Я сидів край вікна, слухав сьнів і впивав ся солодким подихом ночи й саду. Серце мое примирало від щастя; за плечима виростали крила мрії рожевої, і я летів далеко, високо високо в гору до ясних зірок. Підо мною все зливалось ся в темній сутіни, і садок, і ліс, і поле — усе

усе. Самий по сьнів соловія було чути, бо він перейняв усю просторінь між небом і землею.

Цізно, дуже цізно я ліг спати: Я засипав, а щастє вкривало мене своїми крилами, і місяць бачив, як радісна усмішка грала на моїх устах. Коли се перед мене встала темна людська постать. Сіра шата тихо, тихо маяла під подихом весняного вітерця, що стихесенька подихав у розчинене вікно. Чорні гарні кучері спадали на думне чоло, тонкі та рівні брови були трохи зсунені, уста міцно ступені, очі дивили ся суворо а zarazом і жалібно, усе обличчє світило ся якимсь чудовим сьнівом; се не було сьніво місяця, бо місяць вже не зазрав у моє вікно. Здивований споглядав я на свого гостя, а він дивив ся на мене, пильно приглядаючи ся мені в очі. За плечима в его тремтіли великі дужі крила. Надокола панувала тиша, глибока тиша: навіть соловейко і вітерець мовчали. — „Уставай!“ забрєнів чистий дзвінкий, як срібло, і розстрій, немов тал криця, голос. „Уставай! ходім!“ Я підвів ся на ліжку. Тепла та дужа рука гостя обвила мою кибить і ми тихо вилинули з вікна, зияли ся над садком і полетіли швидкошвидко, аж мені заморочила ся голова, і я заплющив очі.

Коли я знов подивив ся, ми стояли на землі. Я глянув надокола. Ми були в хаті. Там було темно-темно. Сліпий лананець світив якось злиденно, по всенькій хаті змарою стояв дим тютюну. Було й гаряче і душно. За хвилину,

коли очі мої звикли до темряви, що панувала тут, я міг роздивити ся: покурі стіпи, підсліпуваті вікна з заложеними шибками, брудні столи й стільці, бочки з горілкою та склянки зеленого скла. Люди були на підшитку, обличчє червоні спотнілі, волосє розкуюване.

„Чи бачиш?“ запитав у мене дзвінкий голос. О, я бачив, добре бачив сі змарнілі змучені види, сі пині пині звіврачі погляди, запалі перса, подерті сїряки! З кожної дїрки благих сїрячин визирали злидні тяжкої довічни. Відотай темрява дивили ся очима пияної юрби. На змарнілих обличчях немов літерами Вальтасаровими виведено було всі злі пригоди життя загінченого, пригнобленого тяжкою невдячною роботою, злою природою й багатьма ще иншими лихими обставинами. Порепані губи ніби казали, що крім кепсько висіяного хліба, бараболі, та злиденного кулішу вони мало що й бачили. Покручені, чорні зморщені руки свідчили про тяжку працю коло вбогої землі, працю, що зодята весь сьвіт, починаючи з сільського писаря, але не може нагодувати малих діток свого газди.

Сі руки підносили часами до рота порції з горілкою. Вона розплескувала ся в тремтячих руках, текла по чорних зашворублих пальцях і патьоками лида ся на стіл.

Се не горілка текла, ні — се текли сльози бідних жінок, матірок, дрібних голодних діточок, се текли гіркі мужичі сльози.

всіма партіями, повинно стояти на сторожі конституційної засади: „рівне право для всіх“, повинно щиро і совістно старати ся о природний розвій всіх народів, повинно придавати шкідливі другим і дряглого несправедливі забаги неситих людей, забаги агресивних народів, а всіма силами відмогатися розвій слабших народів; бо-ж державний орґанізм тільки тоді може бути здоровий і сильний, коли всі его складові частини зможуть природно розвинути свою силу. Тільки щасливе суспільне проживане поодиноких народів може забезпечити загальний мир, може забезпечити щасливе і сильне пановане поодиноким державам.

До таких справедливих суспільних порядків, яко до найвишого людського ідеалу стремить тепер ціла людськість, і не спить се правдиво людське стремління ніяка брутальна сила.

Під такими тяжкими політичними і суспільними обставинами вступають ново вибрані рускі послы до буковинського сейму, котрий в дотеперішнім своїм складі був для Русинів тим більше пекоретним, що до тепер ні один Русин не засідав в красівім виділі, ні один Русин не засідав в красівій шкільній раді.

Буде одже се найважійшою задачою наших руских послів, постарати ся о те, щоби Русини мали свого заступника і в красівім виділі і в красівій шкільній раді, бо ми лише через просьвіту і здорові громадські порядки зможемо двинути наш нарід, а до сего потреба власної контролі і в красівім виділі і в красівій шкільній раді.

Витаючи одже ново вибраних наших послів щиро і сердечно, кличемо з цілого серця: Помагай Біг до доброго діла!

Вибрані послы.

З виборів в сільських округах, дня 4-го п. ст. квітня, вишли отсі послы:

1. В черновецькій окрузі вибраний дотеперішній заступник сего округа Русин, др. Василь Воляна 59 голосами. Противний кандидат Волох Василь Морар дістав 22 голоси. Один виборець зложив при комісії 50 зр., котрими хотіла підкупити его Морарева партія і віддав свій голос

на Воляна. Взагалі в тім окрузі багато було підкупства, але і се нічо не помогло противникам.

2. В садагурській окрузі вибраний Русин, др. Степан Смаль-Стоцкий 65 голосами. Противник, начальник суду в Садагурі, п. Купец получив помимо найзавзятійшої агітації лише 35 голосів. З того повіту був перше вибраний звістний бр. Мустяца.

3. В Кіцмани вибраний паново Русин, п. Єротеї Пігулак 88 голосами. 4 голоси пали на Григорія Кучанка, котрий загуманив тих 4-ох людей тим, що виходить їм ліс у Відню.

4. В Заставній вибраний паново всіма голосами (95) Русин п. Іван Тиміньский. Противник п. судія Калитовский зрик ся завчасу кандидатури, а поставлений „руськими“ панотцями на приказ влади кандидатом мужик Калинюк сам віддав свій голос на кандидата „Рускої Ради“

5. В чисто руській окрузі Вижиця-Путлів вибраний знов 79 голосами Волох дідич бр. Василько. 5 виборців видачи, що се не вибір а радше іронія вибору, відтягнули ся від голосованя і так кандидат „Рускої Ради“, п. Волод. Ясеніцкий не дістав на жалі ані одного голосу.

6. В переважно волоській окрузі сторожинецькій вибраний дідич Волох Юрій Флюндор.

7. В чисто руській окрузі Станівській вибрано Вірменни дідич бр. Капрі 52 голосами. Волох дідич п. Олександр Флюндор дістав 26 голосів, а кандидат „Рускої Ради“ в послідній хвилі відступив від кандидатури на річ п. Капрого. Гл. зрештою: Долясь.

8. В волоській окрузі Радівній вибрано односторонно адюнкта суд. п. Іларій Опчуль, Волох.

9. В частині руській окрузі сирецькій вибраний б. дідич Волох бр. Евдокій Гормузакий. Кандидат „Рускої Ради“ адюнкта суд. п. Артур Малек не дістав голосів.

10. В окрузі волоській Сучава вибраний дідич Волох Янко Зотта.

11. В окрузі волоській Усте-Гумори-Солька вибраний дідич Волох бр. Віктор Спирча.

12. В окрузі волоській Кімполунґ вибраний начальник суду Волох п. Федор Стефанілі (до недавна ще Стефанюк!) 49 голосами против радника правительства п. Осипа Кохановского, що дістав 30 голосів.

Взагалі на Буковині ще доси ніколи не було такої завзятій боротьби виборчої. Особливо-ж в трох повітах, в двох руських а одним волоським докладали Волохи всіх своїх сил, сигнали гримми що не міра полахали людей ріжними фальшивими поголосками, аби пересадити своїх кандидатів, та лиш в одним Кімполунґу се їм удало ся; за те Русини др. Воляна і др. Стоцкий побідили волоських кандидатів.

В четвер, дня 7-го с. м. відбули ся вибори з міст і тут вибрано:

13. і 14. В Чернівцях Антона Кохановского 1324, дра Осипа Ротта 1190 голосами; тих підпирала также „Руска Рада“. Противні кандидати: звістний бр. Мустяца дістав 553 а Формунд 441 голосів.

15. В Сучаві односторонно заступника прокуратора Ціргофера.

16. В Радівнях бурмістри Гібіна, а

17. в Сереті Войнаровича.

Того самого дня відбули ся также вибори в палаті торговельній і тут вибрано:

18. і 19. Давида Тітінґера і Кона.

Посли з міст і з палати торговельної, разом 7, зачисляють ся до Німців-лібералів. Така партія зискала одно місце, котре стратили Волюхи. В сільських округах вишло 4 Русини, одже Русини зискали одно місце; 7 Волохів (в давній силі), і 1 Вірменин. В попереднім сеймі відношене в сільських округах було таке, що Волюхи мали 7 заступників, Русини 3 а 2 були правительственні. Тепер правительственних послів нема.

Дописи.

З Станівців.

Одного вибрали, а другого по руках носили.

З Станівців пишуть нам: Настала важна днина 4-го квітня. Вже о 7. годині рано ходили виборці товпами перед судовим будинком і з зажуреним лицем дивили ся один на другого, бо чули, що буде велика боротьба. Наш кандидат о. Манастирский прихавши враз з п. Жуковским і о. прот. Харинвичом, замішав ся поміжи виборців і старав ся ситуацію визнати. Але Боже, що за гіркий досьд! Той сам нарід, котрого 73 представителі ему в Вашківцях 20-го марта „Осаина“ кричали, він стискав плечима і видич округ себе розличних сторожів закону, зітхнув гірко і сказав: „Раді-бим, панотчку, та що, кола...“ Тоді наш кандидат также стиснув плечима і сказав, що уважає того кандидата за нещасливого, котрий би ся народова набивав, віддав характерному хотя полякови п. Жуковскому і иншим своїм прихильникам свободу голосу, подякував, видачи, що дарма против води плести і шийшов собі до гостеприймного о. Оробка, де і пробував від час вибору, не давши свого голосу на нікого. При самім виборі вибраний зістав п. барон Капрі 52-ма голосами против 26 голосів, котрі упали на п. Флюндора. Запросено также, щоби кречність доказати і напог-

Громада співала. Вони співали:

Не я паний, не я паний
Горілочка яна

Співали напружуючись якось цмогами, піїби десь видаючи слова пісні; знати було, що співало ся не для того, що було весело, а просто, щоб здавало ся весело, щоб хоч на хвилину забути невспуخته лихо, щоб хоч на одну мить залумити гризоту злиднів, задурманити собі голову. Але лихо не лякало ся пісні, не топило ся в горілянці; воно ще дуще стискло пині груди. Горе та туга залигли густим туманом у повітрі. Той туман покрив собою все і людей і світло каганця, і брязкіт склянок, і паний спів, і дзеленькіт грошній, що жид-шинкар лічив зігнувши ся за шинквасом. Тихий але доносний брязкіт шісток та десяток був підним супроводом пісні. Кожна шістка, кожна десятка мала розказати свою пригоду, і кожна пригода була одна-одної сумнійша, безнадійнійша. Сей аккомпанямент був ще страшнійший від того співу й теї всеї картини. Тремтяче світло червоними плямами перебігало по заржавілих мідяках. Мені здавало ся, що се тремтять плями крови.

З жахом заплющив я очі й припав до свого поводаря. Міцно обхопив він мене, і ми хутко поминули в безкрайому просторі, утікаючи від страшного співу.

„Не я паний, не я паний...“ у несплі спадало за нами...

Коли я прокинувся, сонце було височенько. Ясний погожий день люблязно весьмався у мое

вікно. У гайку сусідньому кувала зозуля. Усе було таке радісне, веселе...

II.

Корабель.

По бурхливому морю пливе корабель. Круг його виють, стогнуть хвилі й бють у міцні боки; над морем залягли тумани густі; небо вкрили темні хмари, вітер скиглить як шакаль голодний і свище в безкрайому просторі. Крізь вітер, туман і хвилю супротивну пливе корабель. Гнуть ся його тонкі, але міцні щогли, трипочуть ся на їх подерті вітрила, а він усе простує.

З корабля лунають перемішані гуки. Там і чудові співы, і прокляти, і пісня переможця, і стогін подоланих. Часом знов голосний поклик тлумить вітер і перекочує ся по розлютованих хвилях. На чардакови корабля кишить горяча бійка, щівивши ся в боротьбі посатаніли люди й качають ся долі. Яка мішанина лиць, яка мішанина мови!

На щоглах та риптунках кишать люди: хто співає, хто ретельне працює коло ратованих снасти, хто божевільними очима дивить ся в просторіє, хто з розпучки ламає руви, а той знов заплющив очі кидаєт ся в чорну безодню.

На щонайвищій щоглі, на самому вершечку сидить чоловік. Його волосем грає вітер. Він тримає в руці великий світоч і вимахує ним. Тремтяче червоне полумя освічує весь корабель і щогли, і снасти, і ще одну кунку людей. Односердно стоїть сей гурт, нога з ногою, плече з

плечем; дужими, хоч стомленими руками тримають вони стерно корабельне; по чолі великими краплями котять ся кривавий піт, на блідих обличчях знати печать гієня.

Се керманчї корабля. Дужими голосами співвають вони пісню чарівну, очі їхні дивлять ся в гору туди, де пала-мигтить їхня зірка проводар. Не гасне ясна зоря, не можуть її затьмити ворожі хмари; але вона золотий промінь з високої гори на корабель і відбиваєт ся надією в натхнених очах.

Пливе корабель; ревуть хвилі, лютує вітер, але керманчї твердо керують за допомогою ясної зірки до певної мети туди за густі тумани у вічне царство світла, сяйва і тепла.

Часом якпй божевільний вириваєт ся з страшної юрби перебіїчів та кидаєт ся з ножем на керманчів. Летєт ся горяча кров на поміст... Тоді його відіпхнено знов у гурт божевільних, а шерег керманчів стає ще тіснійш, місце-ж загубленого зіймає оден з тих, що з снасти виглядають жадану мету.

І знову твердо простує корабель, і знову летєт ся потужна пісня, і далі кишить шалений бій та відказує йому з чорної страшної нетри корабля стогін мордованих і брязкіт кайданів. Лютує море, гуде вітер, світить пала ясна зоря....

Що се за корабель? куди він пливе? Хто ним керує? Ти знаєшь, читальнику. Чи-ж хутко дійде він до своєї мети? Того вже ніхто не знає на світі.

Михайло Обачний.

о. Манастирського до банкету і відправився він, але на раду своїх прихильників явився, щоб і свої добрі желання висказати. Було тут чувати много тоаств, як звикло то при паньскім слові йде: на нового посла (о. Харинович), на обох старостів (п. бр. Капрі), на нашого найяснішого монарха (о. Кунчанко), котрий бесідник поставив паралелю межі російським царем, а нашим милим цісарем, аби доказати, що наш монарх єсть в своїх народах сильнішим (а що на тоє віденьський Кунчанко?), на о. Хариновича і п. Жуковського (посол) і пр. О. Манастирський засів собі в окремії комнаті межі селянами і як заговорив до них, то грімке „слава“ добило ся до ух інтелігенції; він висказав руским виборцям своє гріке переконанє і молив Бога, аби нарід був під проводом нового посла щасливим, а в конєць додав, що самі виборці мають право на свого посла впливати, аби він за ними в соїмі обзивав ся. Вплив промови о. Манастирського був несподіваний. Нарід здоймив свого любимця на руки і заніс его аж до третої комнаты, де сидів ново вибраний посол межі інтелігенцією, просячи свого „паточника“, аби то саме повторив і послови. О. Манастирський промовив і тут грімким голосом і просив посла з слезою в очах, аби не опустил тот добрий і щирый і податливый і послушний руский нарід, котрий звіряє ся своєму правительству і его яко незнакомого на посла вибрав. Будемо, п. посол, чекати один рік і два і більше, чей Ви ся обзвете за нами, продовжав бесідник, бо як ні, то я буду першим, що салече всіх виборців, аби Вас запросити на справозданє. І я думаю, що Ви прийдете і нам багато доброго оповісте, бо як ні, — то ми і тогди дамо собі раду. У нас єсть така мужицка пословица, котра каже: Обіцяв пан кожух, — тепле его слово, — але ми в тоє не віримо, бо не можливо, аби рід нам прихильний зарекомендував нам на посла злого чоловіка, ми в тоє не віримо, аби тот руский нарід, котрий платить податок гроний і крови, був і далі кривджений. А если Ви пане полюбил, як кажете, наш руский нарід, то позвольте і нам всім доказати разом з Вами туо любов: „Я шю за руский нарід.“ Майже всі були зрушені до сліз, що о. Манастирський так неустрашимо висказав правду. П. посол обіцяв в своїй відповіді, що буде по кождей соїмовій сесії справозданє народоні здавати. Говорив ще вконєць і п. Жуковский і заветив посла яко Поляк, котрий любить руский нарід, словом чести, що по бох роках ані одного голу о с у не получить, если ся не буде о добро сего народу старати. По скінченю тоаств занесли селяни на руках на за д о. Манастирського до своїй комнаты, де він їм за моральну побіду дякував. „Флойдорід“ відокромил ся від банкету і засіли в поблизкій корчмі до сніданя.

Сьвідок.

Перегляд політичний.

Всі соїми кінчать вже свої наради, а по великодних святх скликана буде зараз рада державна дня 26-го або 27-го п. ст. цвітня і буде радити через цілий місяць.

Соїм галицький ухвалив на своїм засіданю з дня 30-го п. ст. марта односторонно і без дискусії основанє нової рускої гімназії в Коломиї. Ні один посол не забрав в сій справі голосу, і ні один Поляк не мав в виду признаної загальної потреби такої гімназії віддати відозвати ся проти сего внесеня. На тім самім засіданю прийшла була ще і друга справа руска під парадом, а іменно здавала комісія петиційна справу з петицій віча народного в Бродях. На вічу в Бродях ухвалено кілька резолюцій політично-суспільного змісту і ті резолюції передано в формі петицій на руки посла Сірка соїмови до полагодженя. Комісія петиційна вела досить довго над сими петиціями раду а вкінці порішила три справи, порушені в петиціях, ось в який спосіб: 1) Що до справи переповненя урядників рускої народности в західні повіти Галичини заявила комісія, що хоч розміщуване урядників є справою вну-

трішної дисципліни поодиноких відділів служби публичної і яко таке ухилоє ся з під власти законодатної соїму а принадлежить виключно до конституційно відічальної власти екекutivoї, то однак соїм висказує бажанє, щоби правительство при виконаню сего свого права узглядняло після можности відносини ріднини і фінансові урядників. 2) В справі переписки властий з рускими сторонами в язиці рускім і то рускими буквами висказалась комісія в сій спосіб, що власти від давна відподают на рускі письма по руску, а що до квестій рускої азбуки, то комісія поліщає сию справу мовчки, бо рішати єї не повинні ореченя соїмові або декрети правительственні, але наука і література. 3) Вкінці в справі, що старости приневолюють уряди парохіальні видавати витяги метрикальні і вести переписку урядову по польськи, рішила комісія петиційна що витяги метрикальні повинні видавати ся в латинськїм язиці, бо в такім язиці ведуть ся книги метрикальні всіх трох обрядів католицких, але що до посвідченя інших фактів, занисаних в парохіальних реєстрах можуть уряди парохіальні уживати языка руского без переписки. Всі єї три внесенє комісії петиційної прийняв соїм односторонно без дискусії і тим способом полагодив бодай в часті управління бажанч Русинів висказані на народнім вічу о Бродях.

Сими днями затвердило рівно-ж ц. к. міністерство просьвити предложєне галицької ради шкільної, щоби в вереснем сего року оснувати: а) чотири-клясову женську школу вправ з руским языком викладовим при женській утравістичній семінарії учительській у Львові; б) чотири-клясову мужську школу вправ з руским языком викладовим при мужській утравістичній семінарії учительській в Станіславові і в) чотири-клясову мужську школу вправ з руским языком викладовим при мужській утравістичній семінарії учительській в Тернополі. Всі ті три школи мають в вересні початись одною клясою і поступенно з кожнім слідуючим роком доповнитись до чотири-клясових. В сей спосіб заєдно в часті найпильнішї потреби Русинів на поли шкільництва, признані правительством по звістим заявленю руских послів і проголошеню програми Русинів послом Романчуком.

Угодава комісія в Чехах прийняла внесенє щоби угодову акцію відложити. Наперед відкинєно внесенє Греґра, щоби над угодою порейти до дневного порядку, а відтак приступлено до голосованя над внесенєм ґр. Букоа, щоби справу відложити.

Внесенє се прийнято голосами старо-Чехів і послів великої посілости против голосів Німців. Молодо-Чехи виийшли по відкунєню внесеня Греґра з салі. В дискусії сказав Пленер, що правительство має угоду перевести в дорозі адміністративній, або що найменше розмеженє судових округів, і заявив наконєць, що буде очікувати, як правительство сию справу порішатє.

У Відні відбуло ся в вівторок минушого тиждня перше читанє тарифного і ухваленої в справі торговельного трактату між Австро-Угорщиною а Сербією. Відтак сербське правительство в Білграді буде ще радити над проектом ветеринарської конвенції, а потім уложить інструкції для сербських делегатів.

Сими днями застав російський амбасадор в Берліні, ґр. Шувалов, коли повернув з своєї подорожи з Петербурга, в своїм помешканю портрет німецького цісаря Вільгельма II, котрий ему цісар прислав в дарі. Німецькі дневники заявляють що се подарованє цісарского портрету не має політичного значіня.

„Вістник Європи“ обговорюючи порішенє міністерської кризи в Парижі, знов виступає против російських дневників, котрі з великою пересадом говорять о французско-російськїм союзі. Вістник Європи каже межі иншим, що Росія бажає утриманя мира в Європі, і для того не має в тім найменшого інтересу, щоби підтримувати надії Французів на те, що Росія подасть їм поміч до відобраня Альзасії і Лютарингії.

Російське правительство має намір предприняти кілька нових будівель, щоби підратувати населєне находяче ся в нужді і заравом вдоволити деякі бажаня воєнної адміністратції. Ходить іменно о вибудованє доїздів до залізниць, котра ґероходить через сідлецку губернію, а відтак о вибудованє великого мосту на ріці Нарві. Окрім того мають на Волни вибудовати кілька касарнів і маґазинів воєскових, бо там тепер розміщено дуже багато воєска, а нема для него відповідного поміщеня.

Недавно появил ся була вість, що російський міністер справ заграничних Гірс небезпечно запедужав на року на лиці, а з тим злучила ся і недуга ушма. На віденьській і берлінській біржі розійшли ся були навіть вісти, що він помер, але вісти з Петербурга доносять, що здоровлє старого дипломата російского полішило ся. З причини, що стан здоровля мінистра Гірса поправив ся, висказують много дневники а іменно і німецькі свою радість, бо Гірс є рішучим сторонником мира.

З Білграду доносять, що уласкавлений емігрант Іванов візнав болгарскому правительству, що звістий з процесу Паніци кап тап Калубків перебуває в Білграді і там приготавляє атентат против болгарского агента на сербськїм дворі.

Болгарське правительство має вже на певно вислати просьбу до Порти, щоби завела точний нагляд над болгарськими сьґраптами, але в ній не буде грєзби, що Болгарія оголосить независимість.

В дипломатичних кружках в Білграді запевняють, що російський амбасадор в Парижі ґр. Моренгайм повідомив бувшого короля Мільяна о тім, що цар узгляднив его просьбу і призволив ему прийняти російське громадянство. Крім того Мільян має дістати запомоги 4000 рублів місячно.

Дрібні вісти.

Іменованя і переносєня. Адюнкт судовий з Вишнії, д. Сидор Лучаковский іменований начальником суду повітового в Путилові. При сій пароді жєлаємо новоіменованому начальникові і ревному нашому патріотови щастя і нових сил до дальшої праці над добром повіту і повіреннми его опії Гуцулами і маємо надію, що розпочату его попередником бл. п. Максимом Михаляком роботу над просьвітою народу поведе він з успіхом наперед. Боже помагай!

Конциїсти правительства: Теофіл Недєлко, Адам Штронер і Володислав Яворський іменовані комісарамі повітовими а концептиві практиканти правительства Йосиф Богосевич, Гнат Штронер і др. Вільгельм Вірфель іменовані конциїстами О. Николаї Огоновський, довголітний сотрудник ґр. кат. парохії в Чернівцях і катехит гімназіальний перейшов на адміністратцію ґр. кат. прихода в Джурові, коло Снятина, а на его місце іменований катехитом О. Порайко, дотеперішній катехит шкіль народних в Станіславові, голова тамошної філії товариства „Просьвіта“ і щирый руский патріот. Витасмо сердечно нового і випробованого щирого робітника на рускій ниві між рускою громадою в Чернівцях, виражаєм нашу велику вітху, що довело ся нарешті нашій молодєжі дістати на катехита щирого народолюбля, відданого тілом і душею своему народови, котрий зуміє ту найвишню добродітель захищати также в серця повірених йому руских діттей, і кличемо ему на в стріт: Боже помагай!

Вірмено-католицким парохом в Чернівцях іменований о. Каєтан Каспрович, ґремійальний крилошанин в Станіславові.

Конкурси. Повітова рада шкільна в Сторожини розписує конкурс на посади народних учителів в Волоскїм Банілові, Бобівцях, Глиниці і Калинівцях з речинцем до 26-го п. ст. цвітня.

Народному Дімови в Чернівцях уділила був. каса щаднича запомогу в сумі 50 зр.

Фізичне уздібнене австрійської людности, як показує військова статистика, за рік 1891, не зовсім сьвітле. З 808.024 покликаних, признано яко здібних 187.472, з котрих випадає на 1000 в Дальмації 390, в Угорщині 214, на Галичину 193, на Буковину 165. Не маючих приписаного зросту 153 сантиметрів признало 27.438. Галицькі жиди суть найнижші і найменше придатні до військової служби. Найвищі суть Хорвати і Чехи, відтак Німці, Мадяри і т. д. Найвитреваліші і найздоровіші суть Чехи, відтак Моравани, Словенці, Німці, Мадяри, Русини, Сербі, Хорвати. Поляки і Румуни.

Соломонський суд. В Проєрєтах коло Ельблонґа обжалував перед війтом шматяр Кноль вандрівного шлюфяря Павла о крадіж пса. Павло казав, що се пес его. Війт поставив Кноля на ліво, Павла на право і заявив, що на чій пошвет пес прибігне, ну то й пес его. На даний знак свиснули оба. Пес гаркнув найперше на Павла, потім вискирив зуби на Кноля і — утік. Війт видав засуд: ви оба хотіли пса украсти і — обох замкнув до Іванової хати.

Щезла без сліду. В Чернівцях щезла сими днями без сліду хороша дівчина, донька п Марії Візель, замешкалої при ул. Рускій. Всякі пошукування остались доси без успху.

Чого то вже не жадають від соймів! В тирольськїм соймі відчитано на засіданю, дня 22-го марта с. р. із спису петицій одну петицію, в котрій якийсь Яков Лицароні домагає ся „відшкодовани за спалені штани.“ Чи він ті штани спалив в службі краєвій, чи що не знати, бо в соймі не подано блисшого поясненя.

Помести. На Буковині, в сторожинецькїм повіті, в місцевостях Калинівцях і Станівцях проявив ся плямистий тиф.

Для ковалів. Якийсь Буртон в Бостоні зробив відкрите, котре може сировадити великий переворот в ковальстві. Він приспособив електричність до послуги в кузнї. При помочи відповідної машинерії може в одній хвилині розжарити залізо аж до білого або навіть стопити. Машинерія уладжена так, що якогю тепла потрібно, таке можна добути і на так довго, як довго потрібно. Проби вже виказали, що в протигу 22 секунд розжарив Буртон кусень стали на $\frac{3}{8}$ цаля грубої так, що аж капало з ковала.

Борба з вовком. Що значить відвага і притомність, нехай послужить за примір слїдуюча пригода з вовком, яка лучила в селі Сочає коло міста Нямцу в Румунії. В лісі, належачім до того села, стоїть хата побережника. Кілька днів тому назад почув сні побережника, Федір Рїстор, 18-літній парубчак, о півночі, що пси стали чогось дуже уїдати на обїстїю. Він встав, запалив свічку і вийшов на двір подивити ся. Ле дві що зробив ся коло стайні, де стояла корова, аж тут кинув ся на него нараз вовк і передніми лабами сягнув аж на шию. Але парубчак не стратив притомности схопив вовка і кинув ним до землі. Вовк падаючи вхопив парубчака за руку зубами; та ба, коли натрафив на свого: Федір не стратив ані на хвилику відваги і заким ще вовк мав час зловити его добре зубами за руку, встромив він ему цілу руку між бока в горло і став тогди з цілої сили кликати о поміч. На крик сніна вибіг старий Рїстор з

ножем в руці і зарізав вовка. Федір має лиш сильно покусану праву руку і его відставлено до шпиталю в Нямцу.

Довгий вік. В Моноку, на Угорщині, помер недавно тому вівчар, Йосиф Дюра, переживши 145 літ. Він був три рази женатий, але не мав дітти. В стодвацятім році хотів він ще четвертий раз женити ся, але люди его від того відрадили. Дюра живив ся через ціле своє жите головою кукурузою і бараболіями, лиш дуже рідко їв м'ясо. В останніх часах був він вже оглух і осліп.

„Яков Порун“ знайшов ся вже дійсно. Убийник Дїмінґ, про котрого ми недавно доносили що він убив свою першу жінку і четверо дітти та замурував під припічком, а так само убив і другу жінку в Австралії, де его зловили, признав ся, що він допустив ся тих страшних убійств в Уайтченел в Англії, котрі затрївожили були весь сьвіт і придбали Дїмінґови назву „поруна.“ Заходять лиш підозріне, чи він не признав ся лиш умисно до тих убійств, аби ставати перед судом в Англії і тим способом ще продовжити собі жите.

Помести в Росії. Епідемічні недуги в Росії ширять ся що раз більше. Газети російські доносять жїж иншим також з Ростова і Новочеркаська, що тиф панує у всіх місцевостях тої губернії. Висланий до Новочеркаська звїстний російський лікар др Елїсєєв занедужав там на тиф плямистий. З Москви вислано вже многих лікарів до навіщених недугами околиць а російське міністерство справ внутрішних розпорядило недавно, щоби студенти послїдного року хїрургїчної академії в Петербурзі удали ся також до губерній, де панують помести. В Тамбові лютить ся також тиф і забирає численні жертви.

Саможертва репортера. Від якогось часу ходили по Новом-Йорку поголоски, що лікарі в міських шпиталях обходять ся немилосердно з недужими, особливо в перших днях їх побуту в шпиталях. Шпиталь американський устроєний з великим комфортом, отже не один бідняк, що помирає з голоду, удає хоробу, щоби хоч кілька днів перебути в теплі і при добрім харчі. Один репортер часописи Evening Telegram, хотючи пересвідчитись, чи поголоски о поштуваню лікарів правдиві, постановив пожертвуватись. Переходячи улицею, упав, удаючи епілєптика. Его поднесли і відвезли до шпиталю, а лікарі почали знущати ся над ним: щоби пересвідчитись, чи він дійсно епілєптик, кололи его шпильками і т. п. Репортер витерпів, як правдивий герой, а вийшовши зі шпиталю, розпочав в часописи ряд статей, де він знов без милосердя знущає ся над новоїорекїми лікарями.

Табачники і спосіб заживаня табаки. З відки взяв ся той дивний звичай набивати ніс табакою, не знаємо сказати; здає ся хїба, що з відси, що табаку уживано первісно яко лік, або що комусь то робило дуже велику приємність, коли его крутило в носі і він міг собі здорово кілька разів пчихнути. Та приємність єсть очевидно ще і нині причиною, що так багато людей заживає табаку. А цікава річ придивити ся, як то табачник справляє собі ту приємність.

Одні беруть табаку з табакерки в пушки і пхають чим борше до носа, потягаючи раз,

два носом. Ім розходить ся очевидно о то, щоби їх чим скорше закрутило в носі. Другі виймають табакерку поволи, вдарять ю двома пальцями по верха або об додону лівої руки, аби табака в ній стрясла ся і грудочки розбили ся і відтак поволенки несуть єї в пушках до носа. Они очевидно поволи приготавлиють ся на ту приємність, яку має їм зробити табака, бо вже само приготовлене робить їм радість. Декотрі табачники вимірюють дуже совістно кожний набій і кладуть насамперед табаку на верх лівої руки і дивлять ся, чи набій досить великий а відтак несуть его насамперед до одної а опісля до другої дірки. Ще иншим діє ся дуже пильно, они лиш відоткають березову табакерку, вдарять вічком об ню і пхають ніс просто в табаку, щоби собі набрав, кілько зможе. Декотрі табачники заживають табаку дуже осторожно, щоби, борони Боже, єї не розсинати і не змарнувати того жерела носової роскоши; инші знов так єї марнують, що она розсинаєсь по сорочці і одежі. Таких табачників, як бували давнійше, що то купували табаку цілими фунтами і держали єї в слоїх або в циновій посудині та заживали табаку ялівцевою ложочкою, вимірюючи до кожної дірки по одній ложочці, тепер мабуть вже нема; они вже перевели ся.

Не менше цікава річ єсть, як правдиві табачники старають ся своєю табаці надати ще більшої вартости. Одні збирають весною цвіт жита і додають до табаки, щоби она приємно пахла; другі перфумують єї араком, додаючи до неї кілька капель з него. Ще инші копають умисно коріне з зілля дяглю (Angelica) і переходують его в табаці, щоби она набрала від него запаху. Але найцікавіше може то, що є і такі табачники, котрі до своєї табаки додають дрібку мїлка потовченого перцю або чемериці, щоби їх добре крутило в носі. Є то звичайно такі табачники, котрих ніс вже так перейшов табакою, що стратив вже всяке чує.

Цїна збіжа.

В Чернівцях платили дня 7-го цвїтня 1892-го р. за 100 кілограмів найліпшої:

пшениці	9.75—10.25 зл.
жита	8.50— 8.65 „
ячменю	7.50— 7.75 „
вівса	6.60— 6.75 „
ріпаку	11.50—11.75 „
коношини	65.00—70.00 „
кукурудзи	5.35— 5.50 „
гороху	7.—— 8.— „
оковити	16.——16.50 „

Курс монет

дня 7-го цвїтня 1892-го р.

дукат	5.57 —5.64 зл.
рубель папер.	1.20 $\frac{1}{2}$ —1.21 $\frac{1}{2}$ „
наполеондор	9.40 —9.45 „
100марок	58.00 —58.20 „

DIE LAGE DER GR.-OR. RUTHENEN
in der
Bukowinaer gr.-or. Erzdiöcese.
Zugleich
Antwort auf die „Apologien“ des Bukowinaer gr.-or. Metropolitens Silvester Morariu-Andriewicz. Im Auftrage der weltlichen gr.-or. Mitglieder der Czernowitzer ruthenischen Vereine verfasst von
Silvester Daszkiewicz.
171 сторін великої 8-ки. Цїна 1 зл. 50 кр. За-реком. почт. пересилку 15 кр. Замовити можна в редакції «Буковини» або книгарні Пардїнбого.

ВАЛЕРІЙ РІТТЕРМАН
магістер фармації
отворив
в Чернівцях при головній улиці ч. 13
Торговлю дроґуїв, і товарів фарбарских під „золотим молдїрем“.
Великий склад всіх дотичних товарів, ріжних красок, оліїв, бензини; лїків, мїла, хїрургїчних інструментів, товарів ан-тикарских і великих инших товарів для домївства і промїслу.
Чай, рум і коняк вирост сprovedжені. Услуга знаменита, цїни найдешевші; замовленя замїсцеві виконують ся скоро і ретельно.

Антоній Табакар і Гаїна,
В ЧЕРНІВЦЯХ, РИНОК.
Торговля коріня, вин і делїкатесів
Одинокий склад
аґентура для Буковини ц. к. фабрики го-сподарских машин Claytona i- Shuttlewortha.
Склад товарів з хиньского срібла.